

REMISSVAR

2016-02-16

Miljöavdelningen
Länsstyrelsen i Skåne län

Remissvar angående "Förslag till regionalt åtgärdsprogram för miljökvalitetsmålen 2016-2020"

Bakgrund

Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram ett förslag till nytt regionalt åtgärdsprogram för miljökvalitetsmålen 2016-2020. Höje å vattenråd lämnar här sina synpunkter på förslaget, i första hand när det gäller fokusområdet "Hänsyn till Skånes hav, sjöar och vattendrag". Yttrandet har beslutats av vattenrådets beredningsgrupp 2016-01-26 och av styrelsen 2016-02-16.

Yttrande

Generellt

Vattenrådet ser naturligtvis positivt på, eftersom problemen inte är lösta, att vatten är ett prioriterat område. Vattenfrågan är fortsatt en av de viktigaste frågorna för framtiden och i många avseende kopplad till klimatfrågan. De förslag på åtgärder för att minska näringsläckage och utsläpp av miljögifter, ta fram planer för utbyggnad av kommunalt VA, och hantering av dagvatten som fortsatt lyfts fram som prioriterade åtgärder tillsammans med skydd för dricksvattentäkter och åtgärder för att hejda förlusten av biologisk mångfald är på det hela taget bra förslag på åtgärder. Skulle alla åtgärderna genomföras skulle man nå mycket långt på vägen mot målen om "Ingen övergödning", "Levande sjöar och vattendrag" m fl miljömål. Vattenrådet menar också att det är bra att det fortsatt är fokus på regionala åtgärder som kan genomföras av regionala aktörer med rådgighet över problemen.

Ändrade förutsättningar för effektivt vattenvårdsarbete

Vattenrådet yttrade sig även 2012 angående förslaget till regionalt åtgärdsprogram för miljömålen. Det som hänt sedan dess på vattenvårdsområdet är bl a, tyvärr, att förutsättningarna för att bedriva den, förhållandevis systematiska och effektiva, form av vattenvård som vattenrådet bedriver drastiskt försämrats. Det är framför allt de minskade resurserna och ändrade reglerna kring miljöinvesteringsstöd inom Landsbygdsprogrammet som bidragit till försämringen. Detta är ett hårt slag mot en organisationsform för vattenvårdsarbete, som i stort sett enbart finns i Skåne, och som visat sig vara väldigt effektiv på att ta till vara på de resurser som tilldelats vattenvårdsarbetet, och som kanske är de enda typ av vattenvårdsprojekt som på riktigt arbetat systematiskt, långsiktigt och gett konkreta resultat.

Dessa försämringar behöver lyftas fram i åtgärdsprogrammet eftersom de gör att det i framöver blir än svårare att trovärdigt arbeta för miljömålen.

För höga mål?

Beträffande övergödning och fysisk påverkan på vattendragen i Skåne är det vattenrådets bedömning att målen är för höga för att vara trovärdiga om man bedömer målen i förhållande till resurser tillgängliga för åtgärdsarbetet. För att målet om "God ekologisk status" enligt vattendirektivet, vilket är det man kan likställa miljömålen "Levande sjöar och vattendrag" och "Ingen övergödning" med, ska kunna uppnås skulle det krävas en omfattande förstärkning av de ekonomiska förutsättningarna för att bedriva vattenvårdsarbete. Förstärkningarna skulle bli behövas till skälig markersättning till markägare för de arealer som tas ur bruk t ex vid anläggning av dammar och våtmarker, tvåstegsdiken, kalkfilter m m. En ändrad attityd hos konsumenterna, med en större vilja att betala mer för bra mat producerad på ett sätt som tar större hänsyn till miljön, skulle också vara en teoretiskt möjlig väg till förstärkning av de ekonomiska förutsättningarna. Detta scenario är dock inte särskilt sannolikt så länge det svenska jordbruket konkurrerar på en öppen marknad där billig mat, sannolikt ofta producerad med bristande miljöhänsyn, importeras i stor omfattning.

En bedömning av möjligheterna att nå målen i förhållande till dagens situation beträffande finansiering av åtgärder och administrativa hinder saknas i förslaget till åtgärdsprogram.

Förutsättningar för att uppnå miljömålen

Vidare finns det också stora administrativa hinder för att genomföra vattenvårdsåtgärder, t ex som de omfattande kostsamma utredningar och ansökningar om tillstånd hos Mark- och Miljödomstolen som krävs för relativt många typer av åtgärder. Dessutom är dikningsföretagens ej tidsbegränsade tillstånd mycket otidsenliga och försvårar avsevärt vattenvårdsarbete såväl som jordbrukets egna anpassningar till ett förändrat klimat. Att skapa ett långsiktigt system för finansiering av vattenvårdsarbete, t ex genom någon form av prissättning, på andra vattentjänster än kommunalt dricksvatten och avlopp, skulle effektivt bidra till att se till att delar av förutsättningarna för att uppnå målet om "God ekologisk status" finns på plats.

Dessa frågeställningar skulle kunna lyftas fram i åtgärdsprogramet som helt nödvändiga förutsättningar för att kunna uppnå målen även om den regionala rådigheten över frågorna är liten.

"Grönblå" korridorer

Vattenrådet saknar fortsatt en uttalad åtgärd om gröna korridorer längs vattendrag vilket är en betydelsefull fråga i sydvästra Skåne där "naturen" ofta ligger som öar i jordbrukslandskapet. Gröna korridorer längs med vattendragen, tillsammans grönblå korridorer, i jordbrukslandskapet skulle fylla många syften. De skulle t ex bidra till att öka den biologiska mångfalden, fånga näringsämnen, fungera som gröna spridningskorridorer, som skydd för vilt, fåglar och pollinerande insekter, odling av biobränsle och främja rekreation. En utredning om ekosystemtjänster i anslutning till skydds-zoner och tvåstegsdiken, gjord av Höje å vattenråd

(http://hojea.se/rapporter/HVR_Rapport_Ekosystemtjaenster_Hoeje_aa.pdf), visar att värdet av de ekosystemtjänster som kan produceras i anslutning till vattendrag ligger på samma nivå som kostnaderna för att anlägga tvåstegsdiken som skulle kunna fungera som dessa korridorer. Att resultaten från utredningen visar på att korridorerna är kostnadseffektiva i sig själva gör att det teoretiskt sett uppkommer en regional rådighet i frågan som är oberoende av vilka stöd lantbrukare får för skydds-zonerna. Det behöver informeras mera om värdet av ekosystemtjänster för att förståelsen ska öka.

Dagvatten

Vattenrådet tycker att det är bra att Länsstyrelsen trycker på dagvattnets innehåll av förorenande ämnen. Ofta när det handlar om dagvatten fokuseras det på att fördröja höga flöden av dagvatten medan mindre intresse riktas mot vattnets innehåll. Båda aspekterna på dagvatten är viktiga.

Recipientkontroll

Vattenrådet instämmer i att den traditionella recipientkontrollen behöver utvecklas och utvärderas för att möta dagens krav på ny kunskap om våra sjöar och vattendrag till följd av vad forskningen visat under senare år. Kunskapen om vattnets innehåll av läkemedelsrester, mikroplaster och bekämpningsmedel och vattendirektivets sk prioriterade och särskilt förorenande ämnen brister betänkligt. Mer kunskap på området är nödvändig för att få en uppfattning om vad som är ett problem och vad man i så fall kan göra för att åtgärda problem.

Övergödning

Beträffande övergödning menar vattenrådet att det är bra att Länsstyrelsen trycker på behovet av åtgärder hos alla de största utsläpparna av näringsämnen, d v s jordbruket, reningsverken och brister i ledningsnäten, de enskilda avloppen och hästhållningen. För att målen ska kunna nås behöver varje enskild påverkare bära sin egen miljöpåverkan.